

LOS · ruimte maak je samen

Masterplan Haven Oude-Tonge

In opdracht van de gemeente Goeree-Overflakkee

LOS · ruimte maak je samen

Laatst gewijzigd: 24/09/2024

LOS · ruimte maak je samen
Nieuwe Linie 1-3,

5264 PJ Vught

Tel: 073 - 7113770
info@losruimte.nl
www.losruimte.nl

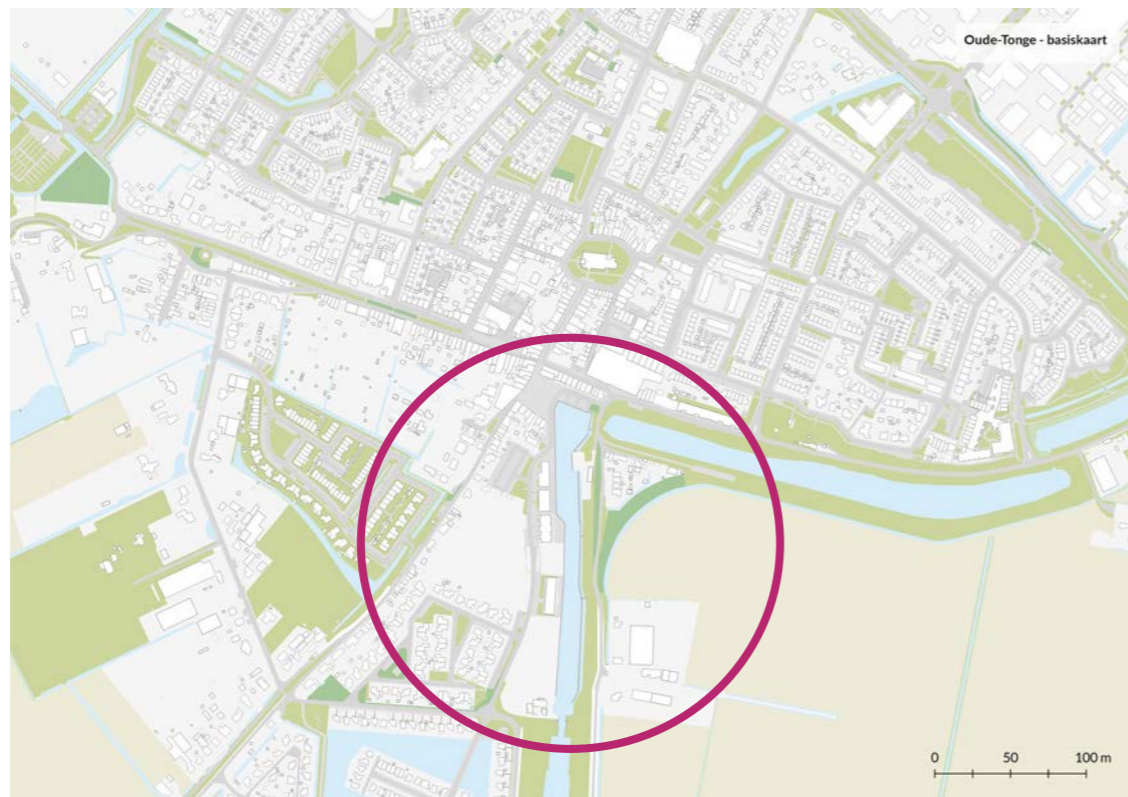
Inhoudsopgave

Oude- Tonge	4
Inventarisatie	6
Historie	
Landschap, groen en watersysteem	
Bebouwingstructuur en cultuurhistorie	
Functionele structuur	
Mobiliteit	
Analyse	18
Kwaliteiten	
Diskwaliteiten	
De haven en haar omgeving in beeld	
Toekomstbeeld	21
Visie	
Bouwstenen	
Uitwerking Kaaiplein	23
een autoluw plein rondom de havenkom met groenelementen	

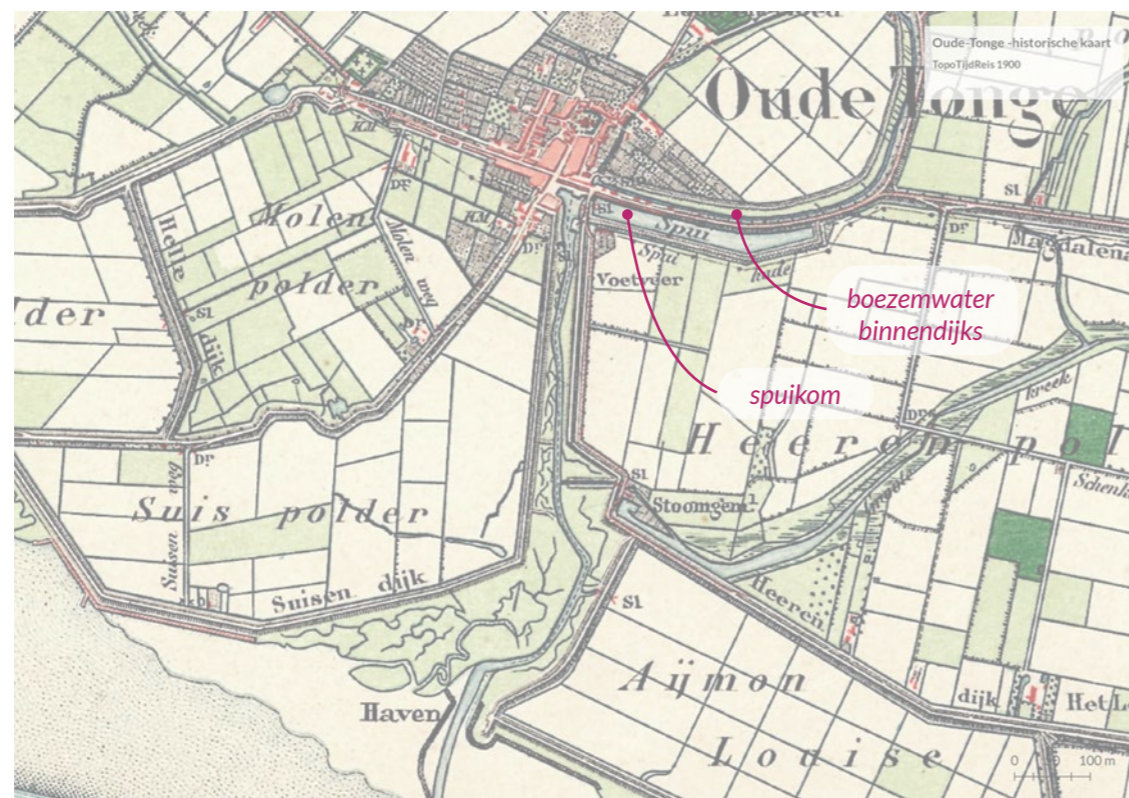
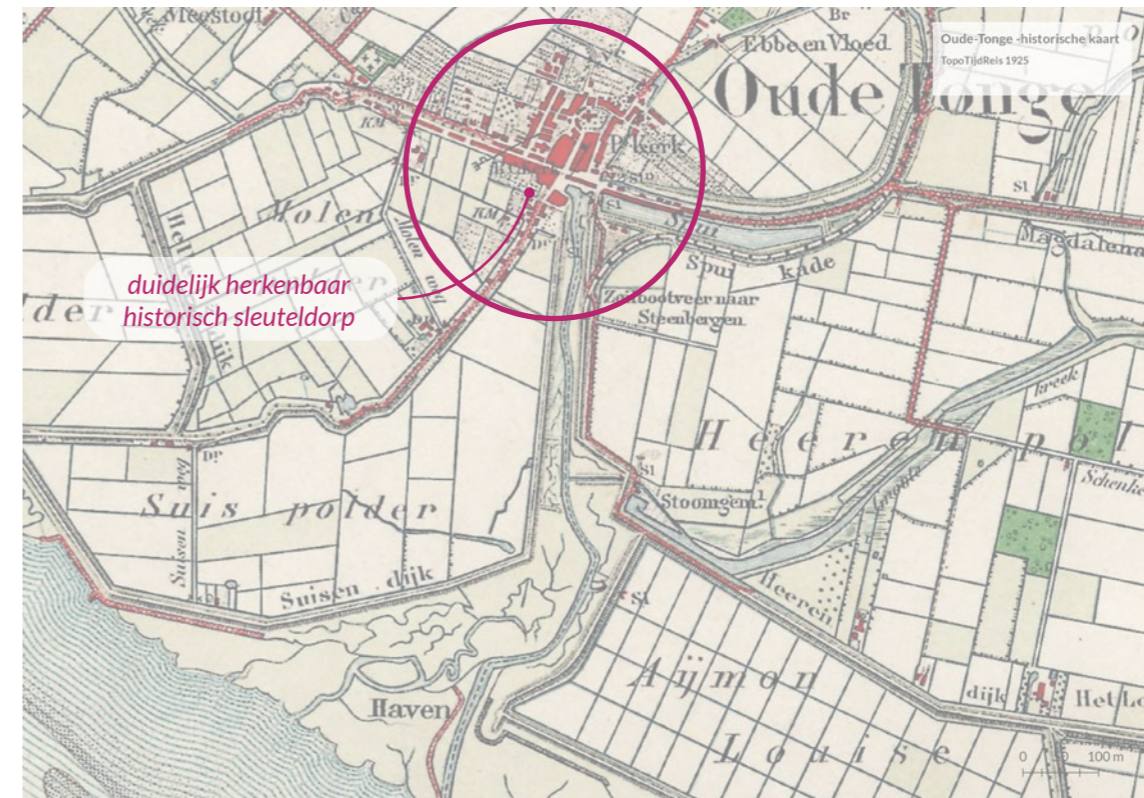
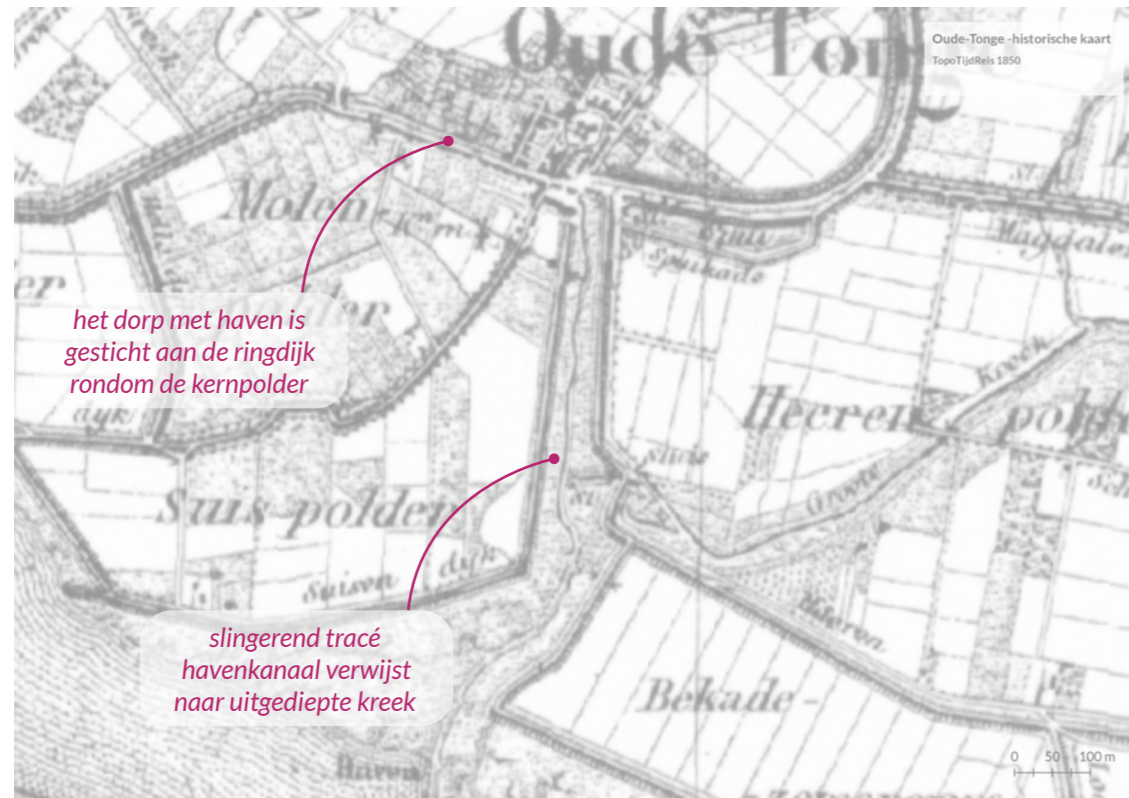

Oude- Tonge

Inventarisatie | historie

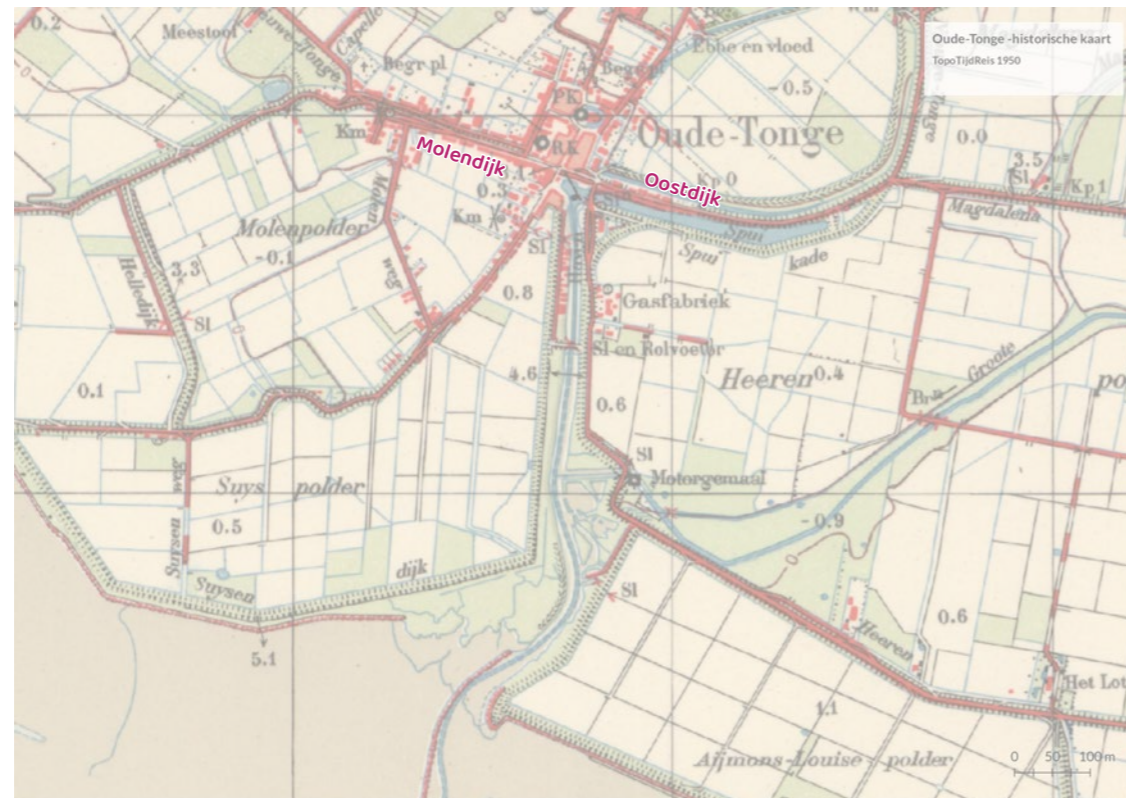

Het Oudeland van Oude-Tonge was in 1438 na Dirksland de tweede kernpolder die werd bedijkt. Aan de oostzijde van de polder kwam het havendorp Oude-Tonge. Het voormalige eiland Overflakkee, waarop het dorp lag, werd in 1751 na vijf eeuwen van inpolderen verbonden met het eiland Goeree.

De kern Oude-Tonge ligt aan een ringdijk en had de beschikking over een haven. Door latere aandijkingen kwam het dorp verder van de zee te liggen. Bij de aandijking is daarom een kanaal vrijgehouden, zodat de haven in open verbinding bleef staan met de zee. Onderscheidend aan dit havenkanaal is het slingerende tracé. Hieraan is goed te zien dat het havenkanaal feitelijk een uitgediepte kreek is. Bijzonder aan dit havenkanaal is dat het tracé enigszins slingert en niet is rechtgetrokken, zoals dat bij andere kanalen wel gebeurde.

De ringdijk waaraan Oude-Tonge ligt werd begeleid door een boezemwater. Dit boezemwater lag aan de binnenzijde van de ringdijk. Aan de buitenzijde van de ringdijk lag het spui vanwaar de haven en het havenkanaal schoongespoeld werd om verzanding tegen te gaan.

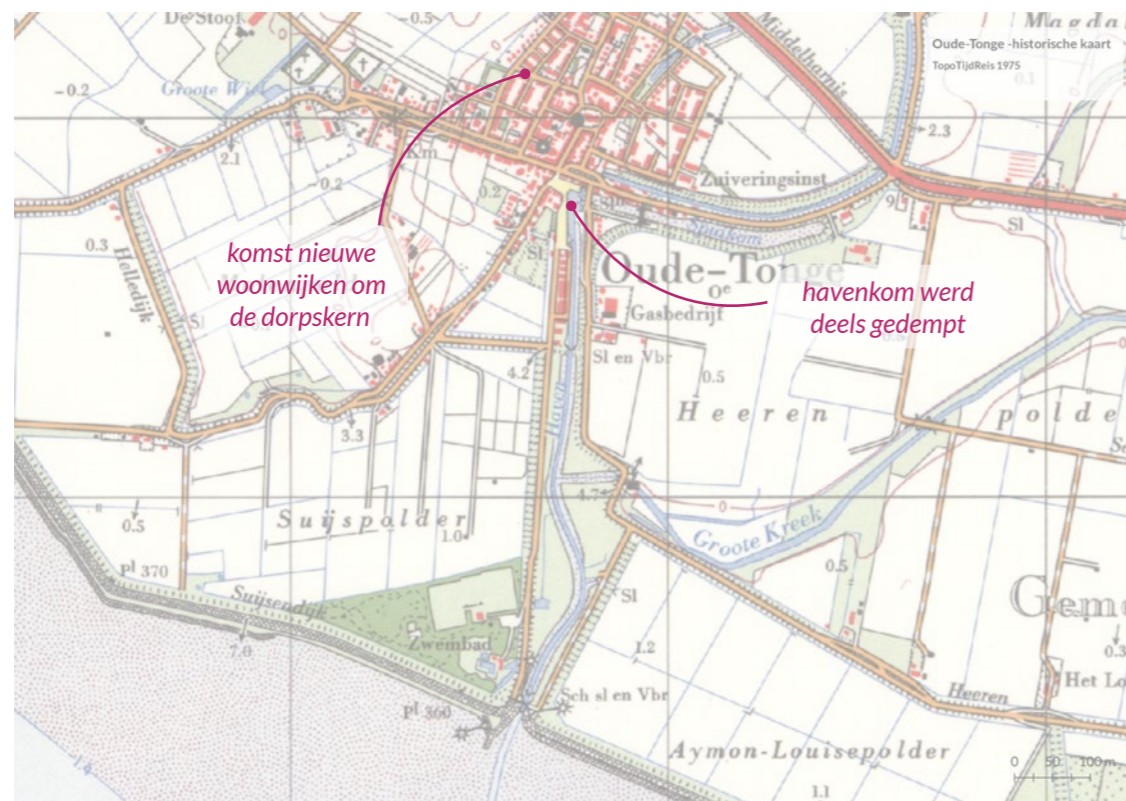
Het dorp Oude-Tonge bestond oorspronkelijk slechts uit de Kaai, de Ostdijk, de Molendijk, de Voorstraat en de Kerkring. De Molendijk was zoals de naam al aangeeft de route naar de nog bestaande molen. De eerste woningen in de Nieuwstraat, vrijwel zeker houten woningen, werden daar in de 16e eeuw gebouwd. Oude-Tonge was een belangrijk handelsknooppunt voor de scheepvaart, visserij en handel.

Op 21 en 22 april 1947 woedde een grote dorpsbrand, waardoor ongeveer 150 huizen en schuren op de Molendijk en de Oostdijk en aan weerszijden van de Voorstraat in as werden gelegd. Vervolgens is er een eerste schil om het centrum gebouwd, met name aan de noordwestzijde en rondom het Stooftplein.

De watersnoodramp in 1953 heeft grote invloed op Oude-Tonge gehad. Vele huizen zijn verwoest en de ramp heeft littekens in de gemeenschap van Oude-Tonge achtergelaten. Na de watersnoodramp is de wederopbouw van Oude-Tonge daadkrachtig aangepakt. Dit heeft geleid tot een grote nieuwe woonwijken die met name aan de oost-, west- en noordzijde van de dorpskern gebouwd werden. Ook werden de Deltawerken gestart, onderdeel van de Deltawerken was de aanleg van een tweede keersluis in het havenkanaal. Deze maakte het mogelijk om de kwetsbare haven in geval van hoog water af te sluiten. De eerste keersluis was in 1916-1917 al aangelegd.

In de periode na de watersnoodramp werd de havenkom van Dirksland voor een deel gedempt en moest plaats worden gemaakt voor een parkeerplaats. Welke in de 21ste eeuw op haar beurt weer is getransformeerd tot een plein. In die periode is de rolvoetbrug over het havenkanaal via de keersluis (in het verlengde van de huidige Verbindingsdijk) ook verdwenen.

Oude Tonge, handelshaven
BRON www.wsv-oudetonge.nl

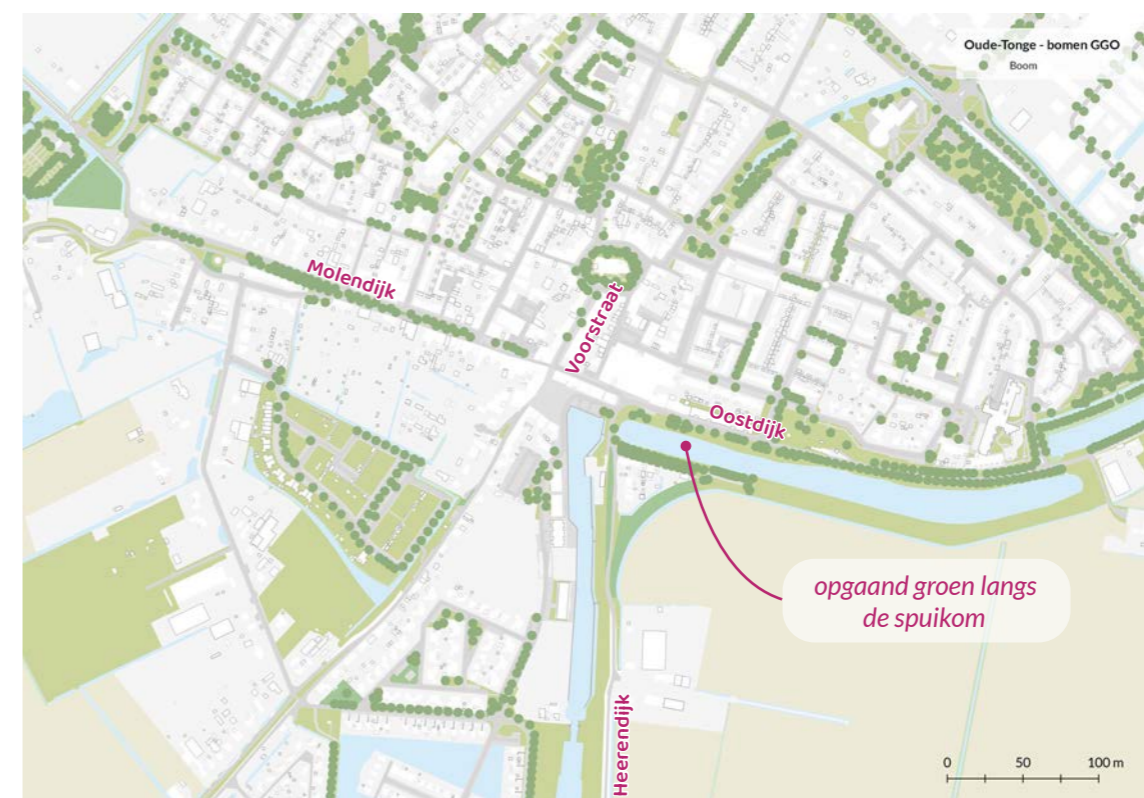

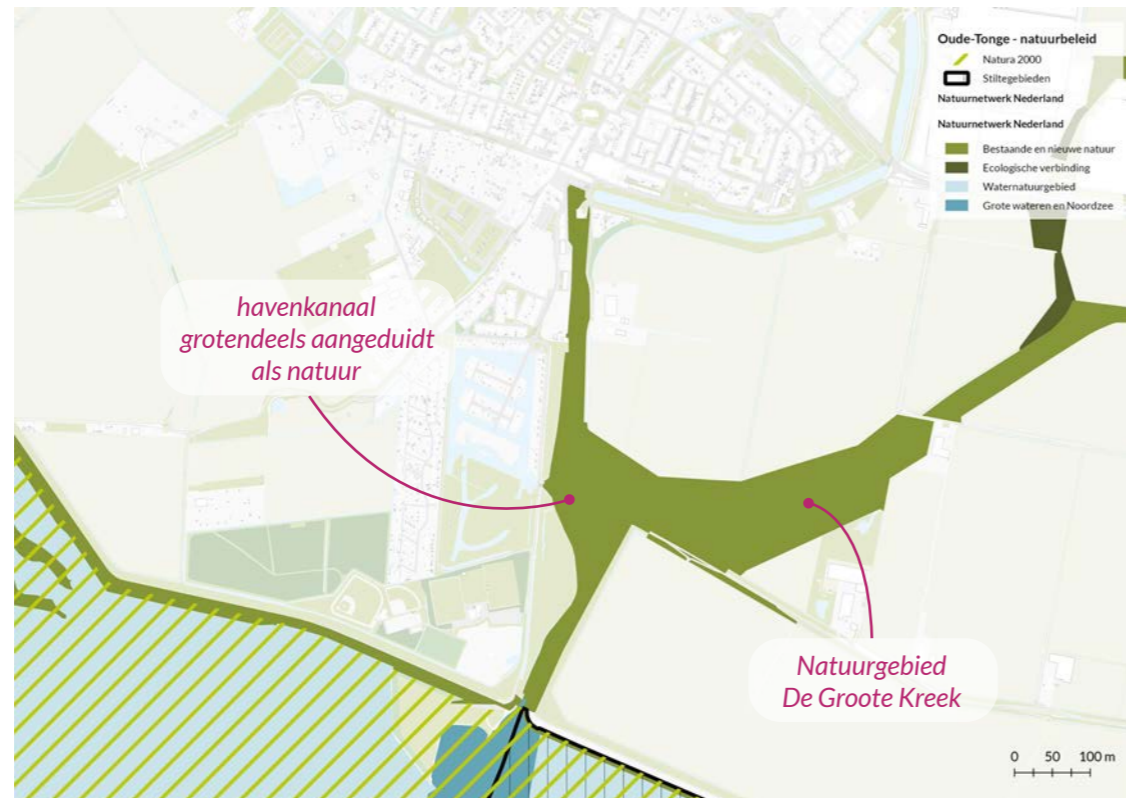
Tegen het einde van vorige eeuw werd het boezemwater ten noorden van de Oostdijk gedempt om plaats te maken voor woningbouw. Het boezemwatersysteem werd na deze ingreep via de Spuikom richting de haven geleidt. Het was ook in deze periode dat ten noorden van de Stationsweg, de voormalige rijksweg, het bedrijventerrein Tonisseweg tot ontwikkeling is gekomen. Daarna is de rijksweg N59 omgelegd, waardoor dit bedrijventerrein bij de kern is betrokken. Van recente datum is de 'sprong' van het bedrijventerrein over de N59, waar nu bedrijvenpark Oostflakkee ligt.

Sinds het begin van deze eeuw heeft Oude Tonge voor woningbouw haar focus zuidwaarts gericht met de woonwijken Crispijn en Molenpolder en het recreatiepark Waterrijk Suijssenwaerde. Momenteel wordt woningbouwproject Handelskade gerealiseerd. In het verlengde van de Kaai wordt een nieuwe kade aangelegd met daarlangs meerdere appartementengebouwen.

Inventarisatie | landschap, groen en watersysteem

De ontstaansgeschiedenis van Oude-Tonge laat zich in het landschap lezen door het uitgebreide systeem van dijken en polders. De ringdijk rondom de kernpolder (de Oudelandsedijk) is nog steeds beleefbaar in het landschap. De hogere ligging van deze ringdijk, die begeleid wordt door een bomenlaan, is goed zichtbaar in het open landschap. Oude-Tonge is tegen deze ringdijk aangebouwd, de Oostdijk en Molendijk vormen onderdeel van deze ringdijk.

De Molendijk heeft -ondanks de nieuwbouw die er in de loop der tijd heeft plaatsgevonden- het karakteristieke profiel met dijkwoningen weten te behouden. Ondanks dat het boezemwater in het verleden is gedempt (om plaats te maken voor bebouwing) heeft de Oostdijk het karakter van een groene ringdijk (begeleid met bomen) ook grotendeels weten te behouden. De Oostdijk en de Molendijk komen samen nabij de Kaai van Oude-Tonge. Daar ligt het Kaai plein en de havenkom van het dorp.

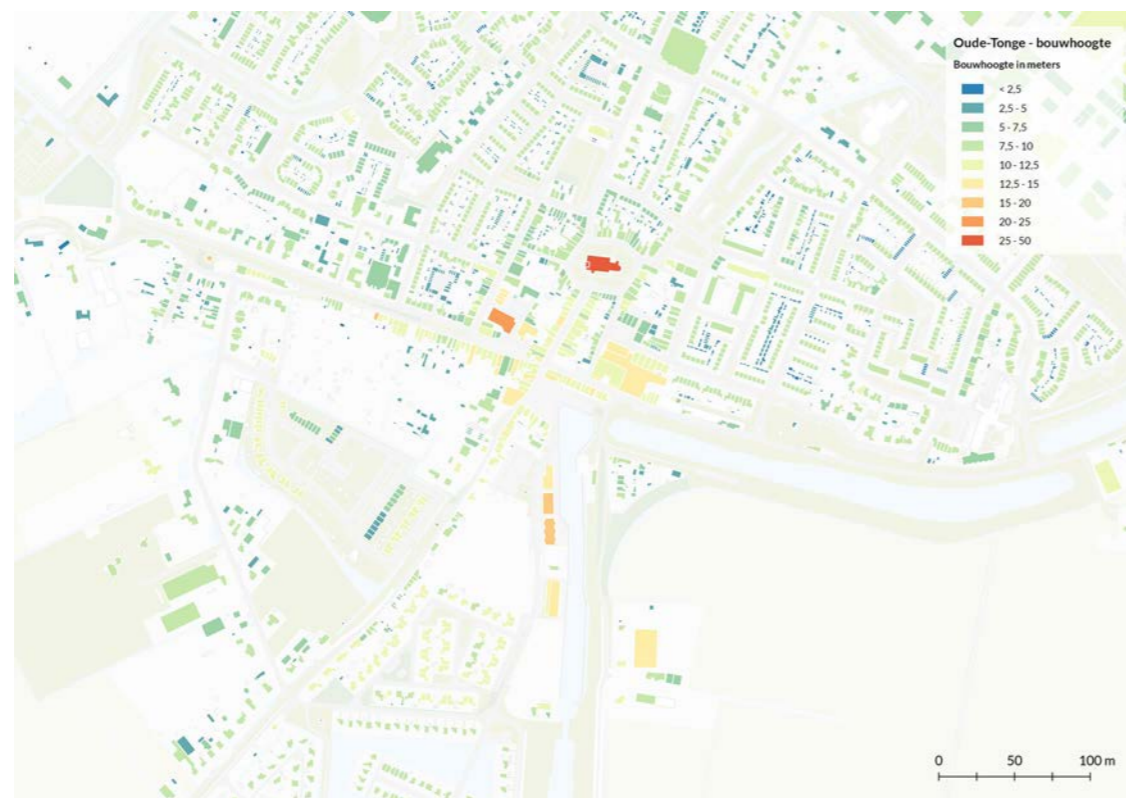
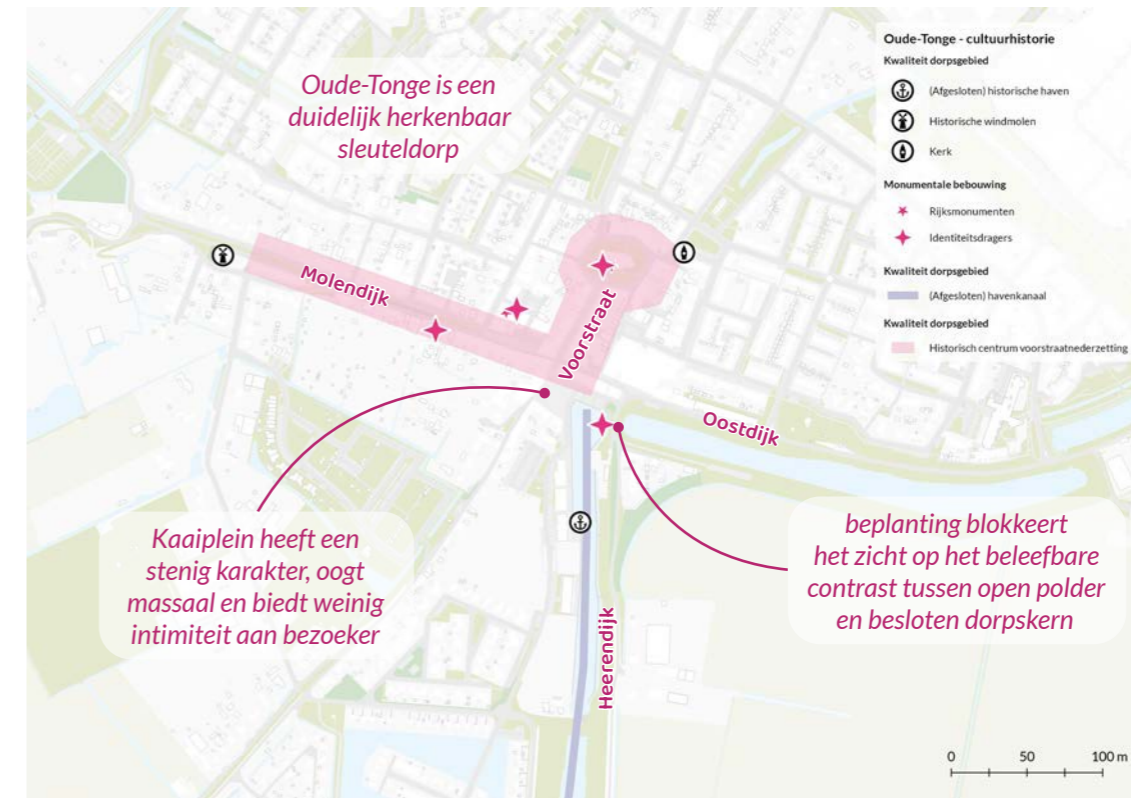
Karakteristiek is het contrast tussen het compacte dorps hart van Oude-Tonge en de openheid van de Heerenpolder. Enkel aan de overzijde van de spuikom aan de Heerendijk zijn enkele kleinschalige woningen gebouwd. Daarbuiten wordt de polder gekenmerkt door haar openheid en weidsheid. De dijk rondom deze polder is nog helemaal intact.

Karakteristiek voor Oude-Tonge is dat goed zichtbaar is dat het havenkanaal oorspronkelijk een kreek was. Het kanaal meandert nog en de ruimte tussen de dijken is groter dan gebruikelijk bij andere havenkanalen. Voor het grootste gedeelte wordt dit gebied aangeduid als natuur. Dit staat in verbinding met Natuurgebied De Grootte Kreek, ten oosten van het havenkanaal.

Aan de westzijden van het havenkanaal is de openheid van de Molenpolder en Suyspolder in de loop der tijd verdwenen. Diverse woningbouwontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat Oude-Tonge bijna tot aan de zeedijk van de Krammer is komen te liggen. De Suisendijk is hierdoor in de loop der tijd van karakter veranderd. Met de ontwikkeling van het project Handelskade heeft de dijk plaats gemaakt voor een kade met nieuwbouwwoningen.

Inventarisatie | bebouingsstructuur & cultuurhistorie

Oude-Tonge is een duidelijk herkenbaar sleuteldorp. De kerk is via de Voorstraat verbonden met de Kaai en de havenkom. Kenmerkend voor dit dorpsstype is de kerkring waarbinnen de kerk staat. Vanuit daar loopt de Voorstraat in een rechte lijn naar de Kaai en de haven.

De vroegere havenkom was groter dan de huidige haven. De oude contour is aan de hand van de bebouingswand nog af te lezen. Op de plek van de oude havenkom ligt tegenwoordig het Kaaiplein. Door de flinke afmetingen van het plein in combinatie met het stenige karakter oogt het plein vrij massaal en biedt het weinig intimiteit aan de gebruiker. In de 'gebiedsvisie centrum Oude-Tonge (2022)' staan plannen om het plein te vergroenen waardoor het plein minder stenig zal ogen en de verblijfskwaliteit naar verwachting zal toenemen.

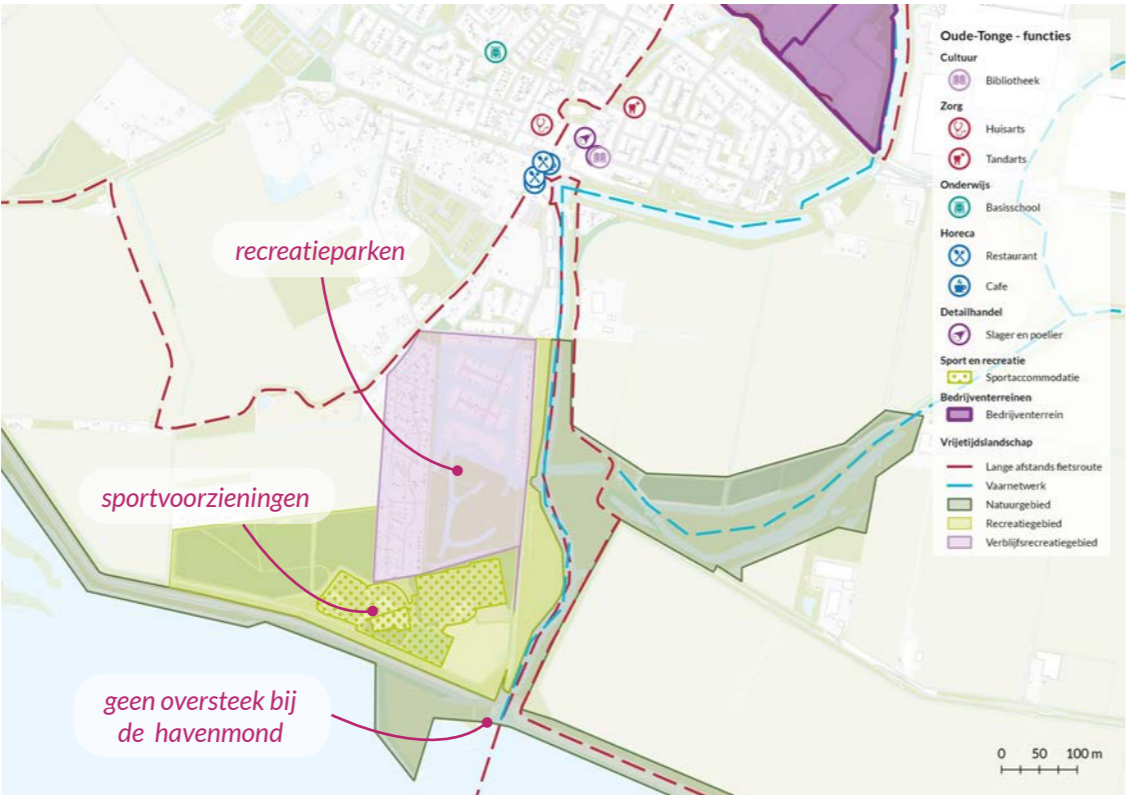
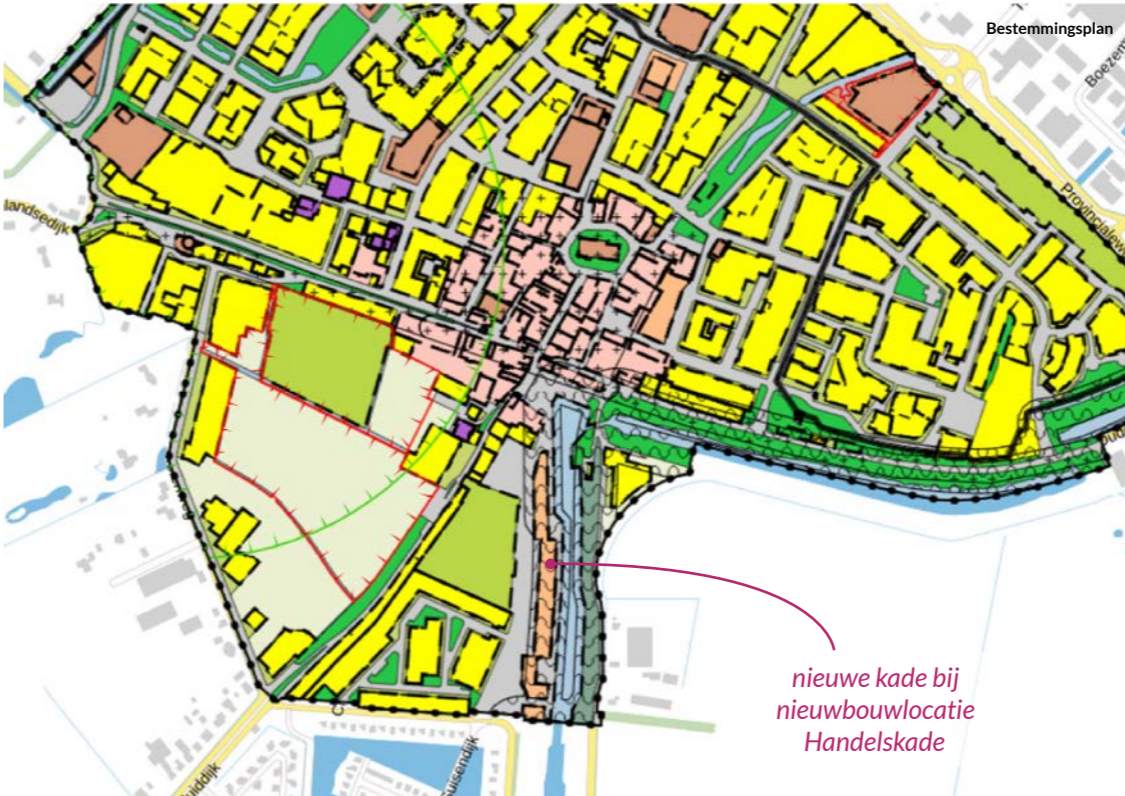
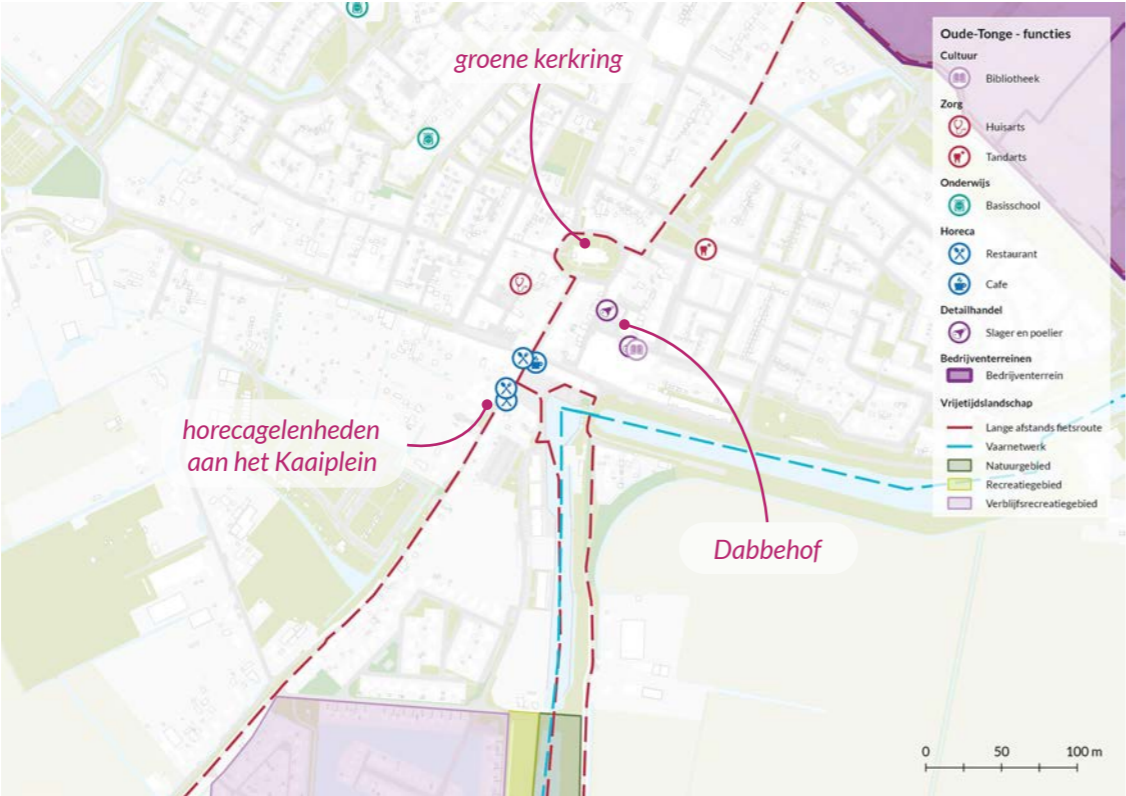
Met de ontwikkeling van het nieuwbouwproject Handelskade wordt parallel aan het havenkanaal een nieuwe kade aangelegd. Hiermee wordt de Kaai vanaf het plein zuidwaarts verlengd met zo'n 300 meter. De kade wordt autovrij en wordt begeleid door bebouwing die refereert naar de pakhuizen in het historische centrum.

Het dichte bebouwingspatroon en de smalle straten en stegen is karakteristiek voor het historische dorpshart. In het centrum vormen de haven en de kerkring de enige twee plekken die wat 'lucht' geven. De Heerendijk en de Heerenpolder bieden dankzij de openheid en het groene karakter tegenwicht tegen het compacte dorpshart. De Heerenweg vormt de zuidelijke entree van Oude-Tonge. Zodra deze route het Spui kruist staat de bezoeker opeens in het compacte dorpshart.

In het dorps hart van Oude-Tonge ligt de detailhandel (inclusief de supermarkten) geconcentreerd in het Dabbehof. Op het dak van de supermarkten bevindt zich een parkeerplaats die bereikbaar is vanaf de Oostdijk. Op dit deel van de Oostdijk is het oorspronkelijke dijkprofiel (met aan een kant dijkwoningen aan een kant een groen dijktaalud) verdwenen om plaats te maken voor parkeren en de toegangsroute hiernaartoe. Hierdoor is de weg meer een functionele verkeersstraat geworden met veelal blinde gevels. Ook de historische (pak)huizen aan de Oostdijk zijn met name georiënteerd op de Kaai en de havenkom en niet (meer) op deze straat.

Inventarisatie | functionele structuur

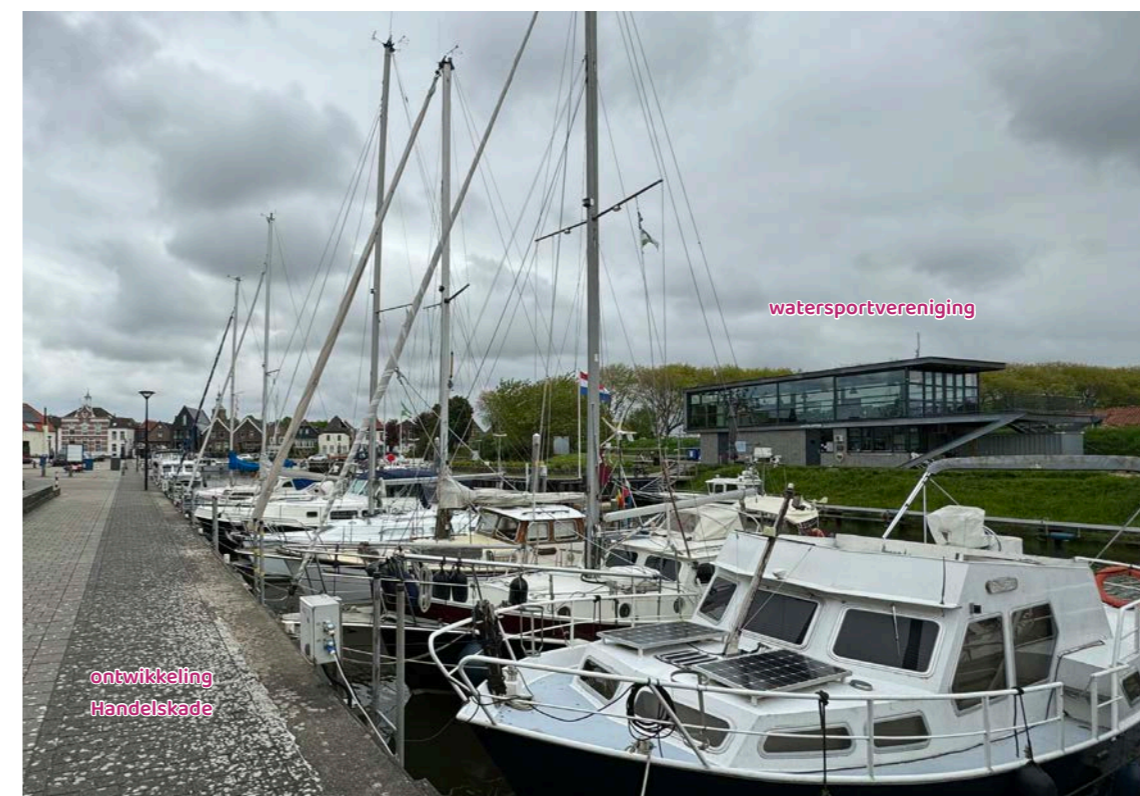

De drie belangrijkste zwaartepunten in het historische dorps hart van Oude-Tonge worden gevormd door:

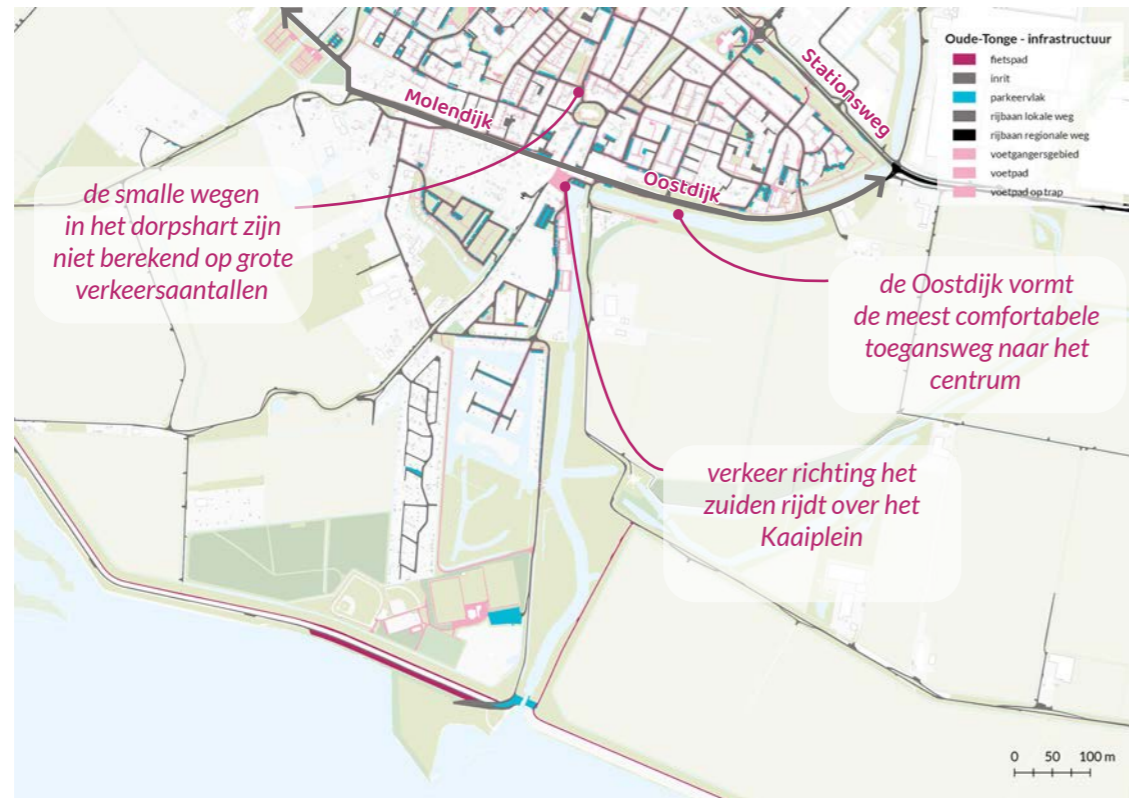
- Het winkelhart (Dabbehof) van Oude-Tonge. Dit ligt midden in het dorps hart. De voorkant van deze winkels zijn gericht op het Dabbehof, terwijl de auto entree voornamelijk via de Oostdijk loopt.
- De Kaai vormt bij uitstek het dorpsplein van Oude-Tonge. Hier bevinden zich de meeste horecagelegenheden van het dorp. De kaai omzoomt de havenkom. Sinds 2010 heeft de haven geen handelsfunctie meer en is het definitief een jachthaven geworden. De haven is middels een erfpachtconstructie in beheer van watersportvereniging Oude-Tonge. Het havengebouw staat aan de Heerendijk, tegenover de Handelskade. Vanaf het tweelaags hoge gebouw is de havenkom, de Kaai en het dorps silhouet van historische (pak)huizen met daarachter de kerk zichtbaar.
- De kerk van de Hervormde Gemeente Oude-Tonge met kerkring, vanwaar de Voorstraat richting het Kaai plein loopt.

Buiten het dorps hart liggen verspreid in de woonwijken enkele basisscholen, sportvoorzieningen en speelplaatsen. Sportvereniging Don Bosco Grijsoord ligt helemaal aan het begin van het havenkanaal, maar dat is voor de meeste dorpsbewoners op maximaal tien minuten fietsafstand.

Oude-Tonge telt ook een aantal verblijfsrecreatieterreinen. Zo is er aan de Kaai een hotel. Daarnaast biedt de haven natuurlijk plek voor passanten die op de boot overnachten. Ten zuiden van de dorps kern liggen de recreatieparken Suijssenwaerde, de Krammer en Oostflakkee. In Suijssenwaerde staan de woningen aan het water waardoor boten bij de woning aangelegd kunnen worden. Even buiten het dorp in de polder ligt Camping de Krammer.

Inventarisatie | mobiliteit

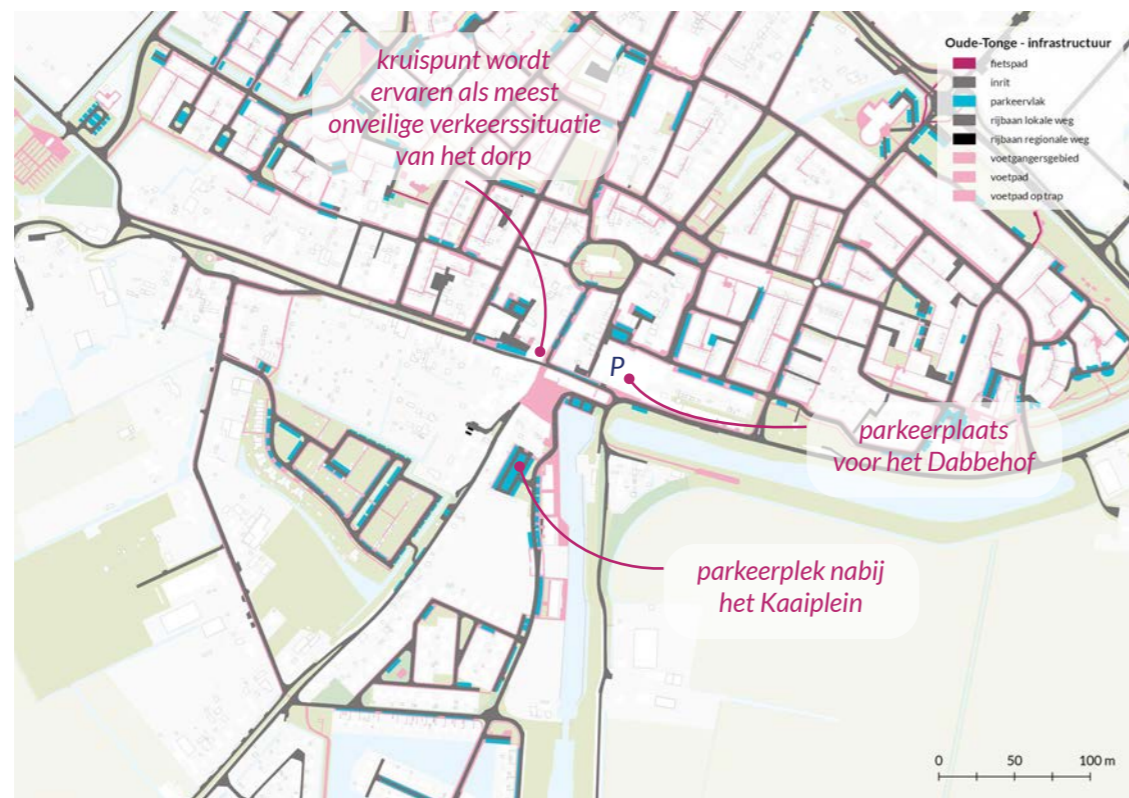
Verkeer

De belangrijkste ontsluitingsroute van Oude-Tonge is de Stationsweg. Deze weg vormt vanuit verkeersoogpunt de ruggengraat van het dorp en sluit aan op het N-wegen netwerk van het eiland. Ook bevindt het busstation zich aan deze weg.

De Stationsweg is de scheiding tussen het bedrijventerrein in het noorden en het dorp zelf in het zuiden. De weg heeft een aantal afslagen richting het dorp. Om in het dorpshart te komen (en daarbij ook bij de supermarkten, de horeca en de haven) leiden de meeste wegen door de bebouwde kom (en het dorpshart) heen. Alternatief vormt de Oostdijk, die buitenom loopt, en de Stationsweg direct met de haven en het Dabbehof verbindt. Om de zuidelijk gelegen woonwijken en recreatieparken te bereiken leiden de routes veelal ook dwars door het dorpshart.

Doordat de straten in het historische dorpshart veelal smal zijn worden ze als druk ervaren. Juist vanwege het smalle wegprofiel worden fietsers en voetgangers gevoelsmatig weggedrukt waardoor de verblijfskwaliteit van de straten op sommige plekken ten wense over laat. Dit geldt met name voor de Voorstraat, de Oostdijk en de Molendijk.

Het kruispunt van de Molendijk met de Voorstraat – Kaai wordt als de meest onveilige verkeerssituatie in de dorpskern beschouwd. In de huidige situatie is de Molendijk eenrichtingsverkeer in oostelijke richting. Voetgangers en fietsers die vanaf de Kaai komen worden verrast door automobilisten die deze route gebruiken om naar het winkelcentrum

Dabbehof te gaan of via de Oostdijk het dorp willen verlaten. Voor voetgangers die via de Molendijk naar het winkelcentrum gaan is de verkeerssituatie ook onveilig gezien de geringe ruimte en het ontbreken van een stoep.

Parkeren

Het winkelcentrum Dabbestraat heeft een verkeersaantrekkende werking. Daarnaast leggen deze winkels een flinke parkeerdruk op in de omgeving. Deze parkeerdruk wordt grotendeels opgevangen door het parkeergebouw aldaar bovenop het dak van de supermarkten.

Met de herinrichting van het Kaaiplein zijn de parkeerplaatsen weggehaald. Daarvoor in de plaats is een groot comfortabel parkeerterrein aangelegd op circa 70 meter ten zuiden van de Kaai. Dit parkeerterrein biedt ruime parkeermogelijkheden voor bezoekers aan het dorpscentrum en de haven.

Recreatief netwerk

Door de aanleg van de N-wegen zijn de oude dijken veelal autoluw waardoor ze een aantrekkelijk en afwisselend fietsroutenetwerk vormen. Doordat het havenkanaal niet overgestoken kan worden dienen fietsers die van oost naar west over de zeedijk langs het Krammer fietsen via de havenkom om te rijden.

De dijk aan de westzijde van het havenkanaal is niet toegankelijk. Hierdoor kan deze route niet meer gebruikt worden als fiets- en wandelroute. Doorgaand fietsverkeer moet nu via de Zuiddijk fietsen om naar het westen van het eiland te gaan.

Voor mountainbikers ligt er een mountainbikeroute is het bosgebied als onderdeel van de sportvereniging Don Bosco Grijsoord combinatie.

Wandelaars zijn veelal aangewezen op dezelfde routes als fietsers. Uitzondering vormt natuurgebied de Grootte Kreek waar onverharde wandelpaden liggen.

Fietsers en wandelaars kunnen aan weerszijden van het havenkanaal fietsen en wandelen. Een groot gedeelte van de weg Heerendijk ligt benedendijks, waardoor het uitzicht vanaf hier minimaal is. Pas wanneer de Heerendijk de Grootte Kreek kruist komt de weg op de dijk te liggen en is er aan weerszijden een ver en afwisselend uitzicht. Aan de westzijde van het havenkanaal ligt de Suisendijk. Hier loopt de route wel over de dijk waardoor er uitzicht is op het havenkanaal. Als het project Handelskade is afgerond heeft Oude-Tonge een nieuw waterfront dat grotendeels autovrij is.

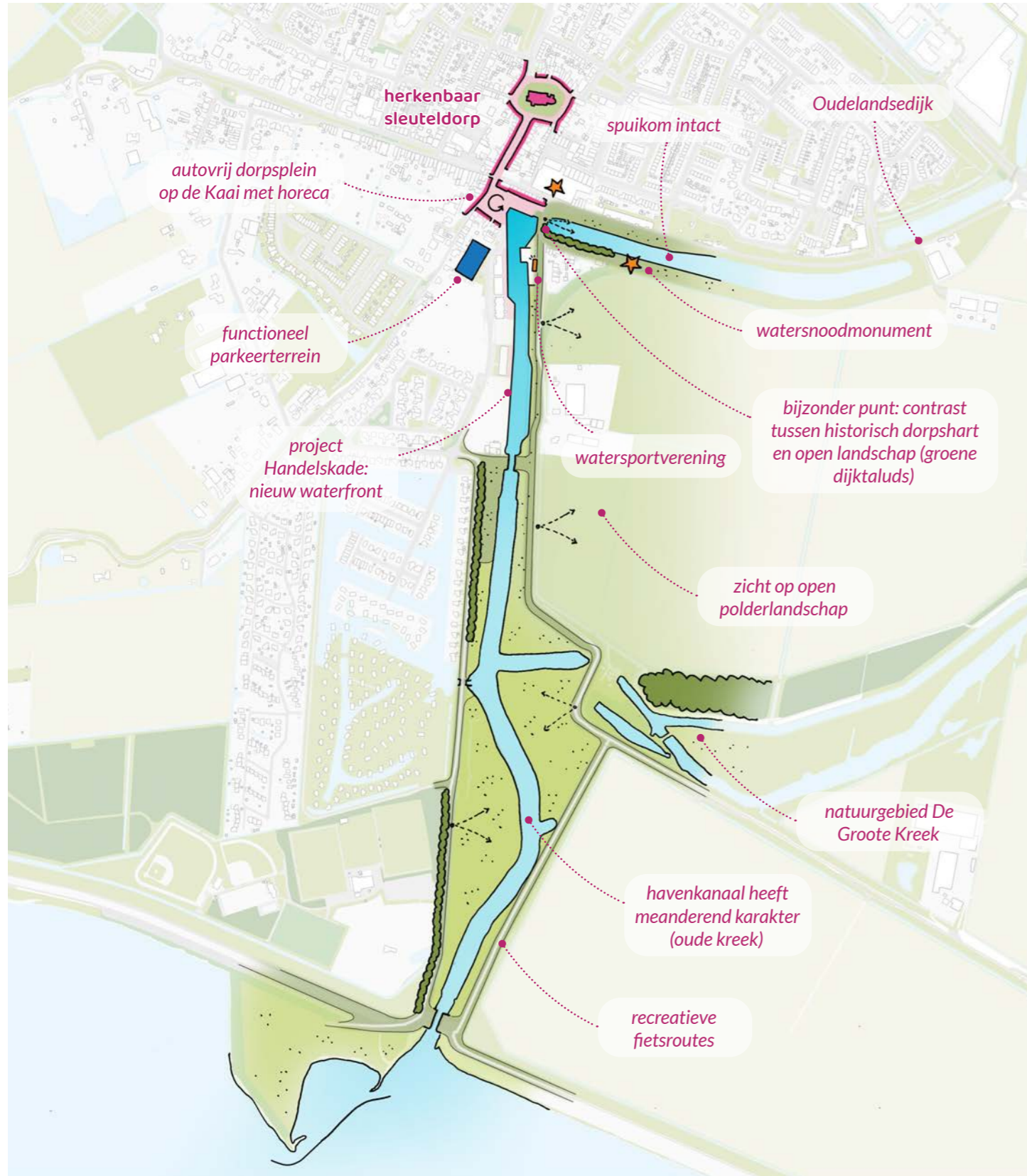
BRON Strava heatmap

Mate van intensiteit van de activiteit:

- Rood - lage intensiteit
- Oranje - gemiddelde intensiteit
- Geel - hoge intensiteit

Analyse | kwaliteiten

Relatie dorpshart met omgeving

De Oudelandsdijk vormt een ringdijk rondom de kernpolder 'het Oude land van Oude-Tonge'. De dijk wordt begeleid door een bomerij waardoor deze structuur in het open polder landschap goed zichtbaar is. Ter plaatse waar de ringdijk door het dorp komt te lopen wordt de dijk begeleidt door dijkbebouwing. Waar de dijk de Voorstraat kruist ligt de Kaai met de havenkom van Oude-Tonge.

Het havenkanaal loopt in een rechte lijn naar de Krammer. Uniek aan het havenkanaal is het brede profiel tussen de dijken en het meanderende karakter, waaruit goed zichtbaar is dat het kanaal gegraven is op een plek waar ooit een kreek lag. Dit beeld wordt versterkt doordat het krekensysteem van de Groote Kreek en de Magdalenakreek halverwege aan takt op het kanaal en tezamen uitkomen op het aantrekkelijke landschap van de Krammersche slikken.

De spuiikom en het havenkanaal omlijsten het dorpshart van Dirksland. Aan de andere kant van dit water ligt het open landschap van de Heerenpolder, het contrast tussen compact dorpshart en open landschap is een bijzondere kwaliteit. Dit contrast wordt extra aangezet doordat de havenkanaaldijken een groen talud hebben dat het groen als het ware Oude-Tonge in trekt. De dorpsentree vanaf de Heerendijk, waar de weg tussen de spuiikom en de havenkom doorloopt is wat dat betreft een bijzonder punt. Hetzelfde geldt voor de oude keringsluis welke straks een heldere beëindiging vormt van de nieuwe Handelskade en het begin markeert van de groene Suisdijk.

Relatie dorpshart - haven

Oude-Tonge krijgt met de aanleg van de nieuwe Handelskade een nieuw waterfront met een kade van zo'n 450 meter lang. De kade biedt uitzicht op de havenkom, de jachthaven en het havenkanaal.

Centraal element is het Kaaiplein welke via de Voorstraat direct verbonden is met het Kaaiplein en via de Heerendijk direct verbonden is met het winkelcentrum Dabbehof. Hierdoor vormt het Kaaiplein een schakelpunt in het dorpshart. Het oude deel van de kade wordt omlijst door fraaie (historische) bebouwing, het nieuwe deel wordt voorzien van nieuwbouw, maar sluit qua architectuur aan op het beeld van de historische bebouwing.

Mobiliteit en toegankelijkheid

Aan het Handelsterrein is een parkeerterrein aangelegd. Dit parkeerterrein ligt op een steenworp afstand van het Kaaiplein waardoor dit parkeerterrein gebruikt kan worden voor bezoekers van de haven en het dorpshart. Dit terrein ontlast de parkeerdruk in het dorpshart.

Voorzieningen en recreatieve ontsluiting

Rondom het Kaaiplein liggen een aantal voorzieningen die de havenkom aantrekkelijk maken en zorgen voor levendigheid rondom de havenkom. Aan het Kaaiplein liggen enkele horecagelegenheden met terrassen op het plein. Aan de Heerendijk ligt het nieuwe watersportverenigingsgebouw. Dit gebouw biedt een fraai uitzicht over de haven en over het dorpsilhouet van Dirksland. De haven heeft 110 ligplaatsen.

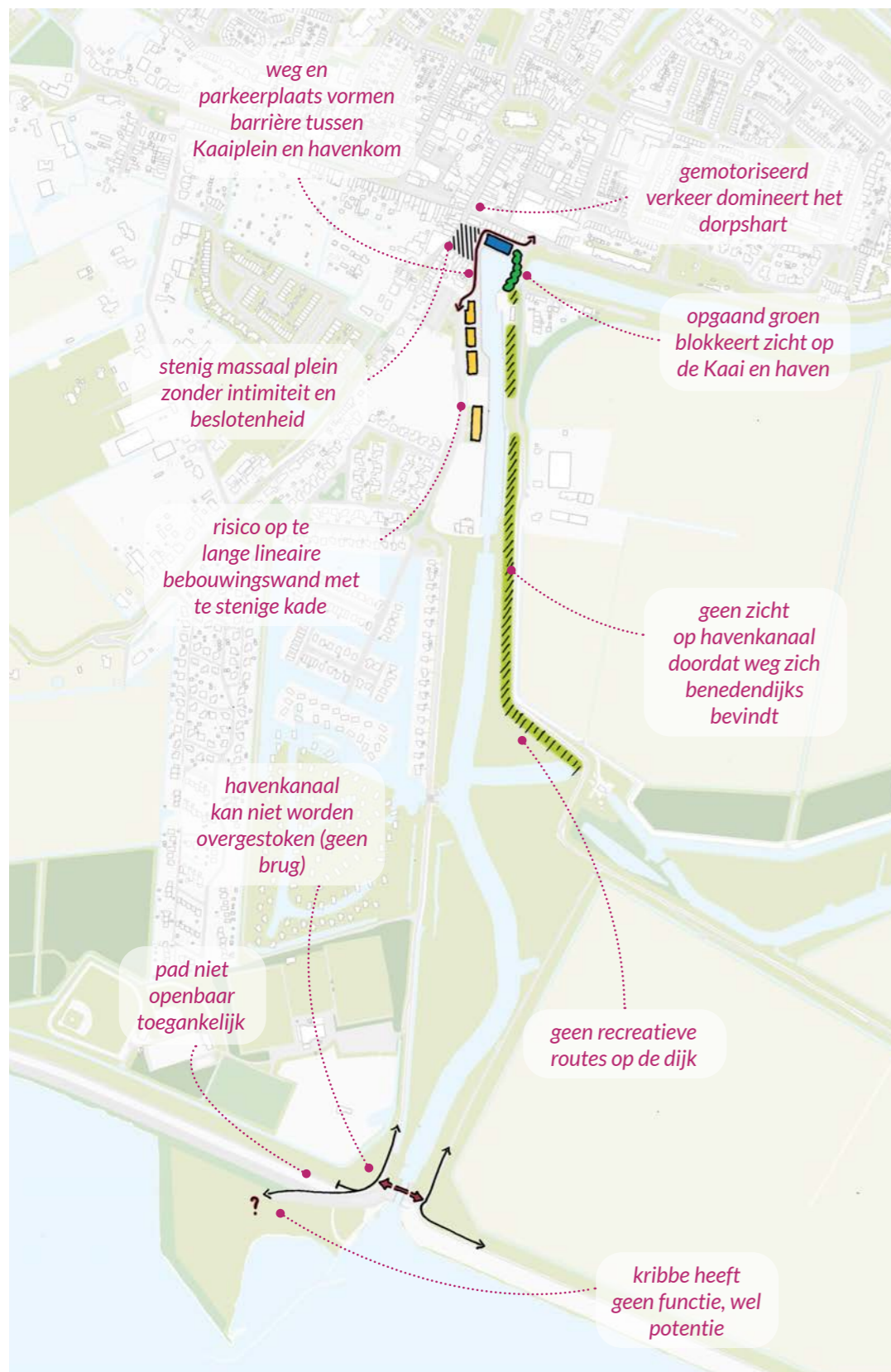
Het winkelcentrum Dabbehof, de Voorstraat met de kerk, en het Kaaiplein liggen op een steenworp afstand van elkaar. Samen zorgen deze functies voor levendigheid is het centrum.

Even buiten het dorp liggen fraaie wandelroutes langs de Groote Kreek en ligt een autovrije fietsroute over de Zeedijk (langs de Aymon-Louisepolder) vanwaar een mooi uitzicht over de Krammer en de polder is. Buitendijks kan gewandeld worden over de krammersche slikken.

Openbare ruimte en uitstraling

Jaren terug is het Kaaiplein van een parkeerplein getransformeerd in een autoluw dorpsplein. Met de aanleg van de nieuwe Handelskade krijgt Oude-Tonge een nieuw waterfront met verblijfskwaliteit.

Analyse | diskwaliteiten

Relatie dorpshart - haven

In het dorpshart komen drie belangrijke structuren samen, te weten:

- de ringdijk (Oudelandelijk - Molendijk - Oostdijk);
- het havenkanaal met de spuikom;
- de sleuteldorpstructuur, waarbij de kerkring via de Voorstraat verbonden is met het Kaaiplein en de havenkom.

Zoals eerder beschreven is dit een bijzondere kwaliteit, maar deze kwaliteit is in de praktijk niet overal ervaarbaar omdat gemotoriseerd verkeer (en geparkeerde auto's) de krappe (dijk)wegen domineren. Dit gaat ten koste van de verblijfskwaliteit en uitstraling van deze wegen. Juist op de plek waar de Molendijk en Oostdijk kruisen met de Voorstraat en de Kaai/Heerendijk is de verkeerssituatie druk en onoverzichtelijk. Omdat hier veel autoverkeer kruist over smalle wegen wordt deze ruimte als onveilig ervaren en laat de verblijfskwaliteit te wensen over.

Hoewel het Kaaiplein aan de haven ligt is het een diskwaliteit dat juist tussen de pleinruimte en het water een weg loopt. Hierdoor is er aan de waterkant de plek voor voetgangers afwezig. Op de kop van de haven ligt een parkeerterrein dat een barrière vormt tussen de Kaai en de havenkom. Hierdoor kan er moeilijk langs de waterkant gewandeld worden en wordt het zicht op het water geblokt.

Relatie dorpshart met omgeving

Zoals bij de kwaliteiten is te lezen is het contrast tussen het compacte dorpshart, het groene havenkanaal en de open Heerenpolder een kwaliteit. Een diskwaliteit is dat dit contrast niet overal goed zichtbaar is. Ter plaatse van de dorpsentree -waar de Heerendijk de spuikom en de havenkom kruist- is het water niet zichtbaar doordat begroeiing het zicht blokkeert. Ook is het een diskwaliteit dat de kruin van de Heerendijk slecht toegankelijk is, want deze dijk biedt een fraai uitzicht over de havenkom en het historische dorpshart enerzijds en de open Heerenpolder anderzijds.

Mobiliteit en toegankelijkheid

Doordat Oude-Tonge vanaf de Stationsweg ontsloten wordt moet veel verkeer richting het centrum dwars door het historische dorpshart. De straten en stegen zijn niet berekend op dit verkeer, wat ten koste gaat van de verblijfskwaliteit en uitstraling van deze krappe wegen. Zoals gezegd wreekt dit zich met name op de wegen tussen het Kaaiplein, het Dabbehof en de Voorstraat.

Verkeer dat naar de nieuwe woongebieden en verblijfsrecreatieterreinen ten zuiden van het dorpshart moeten rijdt dwars over het Kaaiplein. De weg is hier dusdanig breed dat hier langsgeparkeerd wordt. Deze auto's blokkeren het zicht op het water.

Uitstraling openbare ruimte rondom de haven

Oude-Tonge krijgt met de aanleg van de nieuwe Handelskade een nieuw waterfront met een kade van zo'n 450 meter lang. De nieuwe kade neemt ca. 300 meter voor haar rekening. Vanwege het lineaire karakter van de Nieuwe Handelskade, en doordat de bebouwing die deze kade begeleidt (deels) bestaat uit vrij forse appartementengebouwen, ontstaat het risico dat er een (te) lange lineaire bebouwingwand ontstaat met daarlangs een lange rechte stenige kade.

Het Kaaiplein ligt op de plek waar eerst een deel van de havenkom lag. De ruimte die het dempen opleverde is nu benut om er een plein van te maken. Het plein is helemaal verhard in één soort steen. Door de forse afmeting van het plein oogt het plein een beetje als een windgat dat intimiteit en beslotenheid mist. Terrassen en horeca liggen aan de rand van het plein maar zorgen onvoldoende voor levendigheid. Het feit dat de loop van de oude havenkom (en de oude kade) niet zichtbaar gemaakt is in de openbare ruimte is een gemiste kans.

Voorzieningen en recreatieve ontsluiting

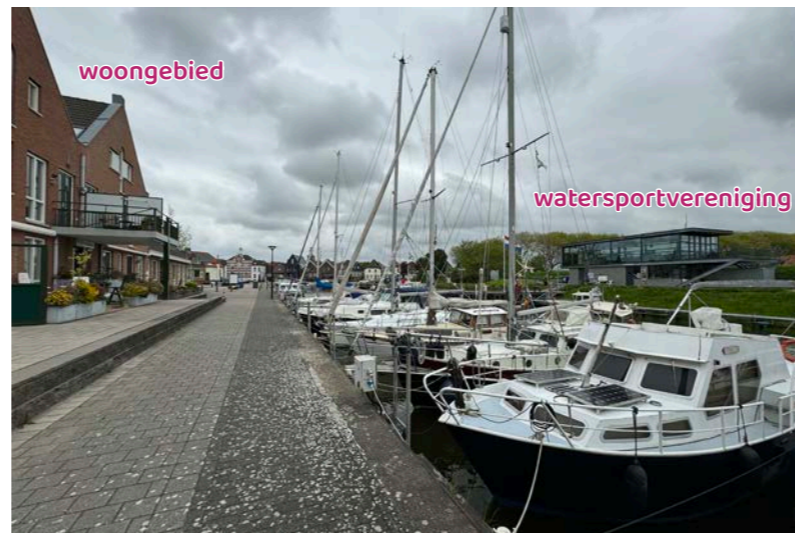
Het havenkanaal met havendijken verbindt het dorpshart met de Krammer en het buitendijkse krammerse slikken. Doordat de weg langs de Heerendijk beneden aan de polderzijde loopt is er geen uitzicht over het havenkanaal en de polder. Pas waar de Heerendijk overgaat op een vrijliggend fietspad komt het pad op de dijk te liggen vanwaar weer een weids uitzicht is.

Omdat het havenkanaal nergens overgestoken kan worden is het niet mogelijk om vanaf de Zeedijk naar de Suyspolderse Zeedijk te fietsen of wandelen. In plaats van langs het Krammer af te fietsen moet altijd omgefietst worden via de dorpskern van Oude-Tonge. Ook is de Suyspolderse Zeedijk sinds enkele tijd niet meer toegankelijk waardoor fietsers om moeten fietsen via de Zuiddijk.

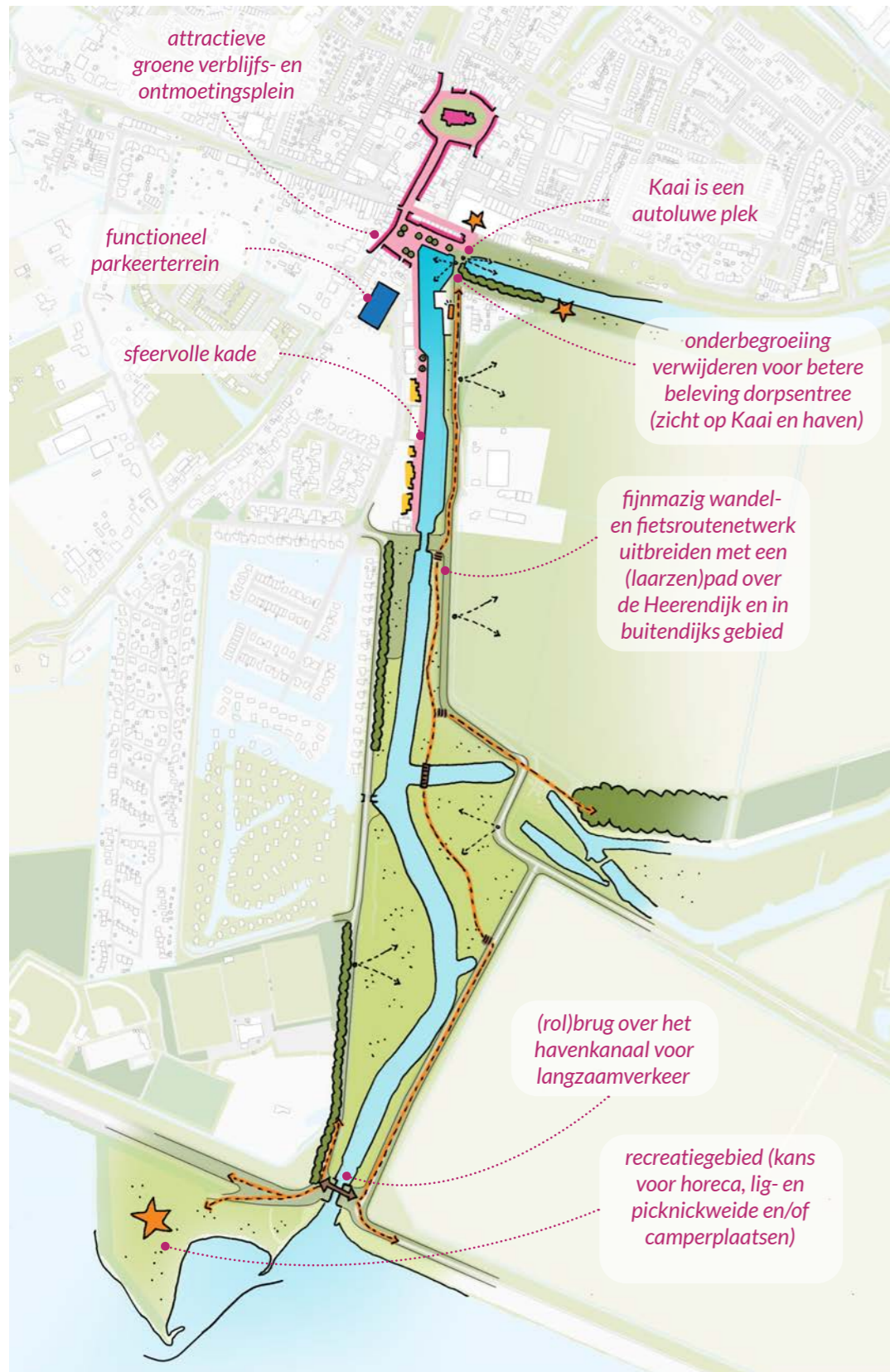
Voetgangers moeten vrijwel overal gebruik maken van de wegen waarop ook auto's en fietsers rijden. Dit maakt het lopen van ommetjes vanuit het dorp richting het havenkanaal, de Krammen en de Groote Kreek niet aantrekkelijk.

Langs de Suisdijk liggen diverse verblijfsrecreatieterreinen en het sportcomplex Don Bosco Grijsoord. Deze voorzieningen zijn vooral gericht op specifieke bezoekers en niet voor (toevallige) passanten. Aan het begin van het havenkanaal ligt buitendijks aan het Krammer een kribbe met kribksel dat als golfbreker voor het havenkanaal dient. Er ligt ook een baaitje dat verzand is, maar wellicht ooit als vluchthaven of werkhaven diende. Dit strandje heeft vanwege haar ligging aan het havenkanaal aan het einde van de Suisdijk recreatieve potentie, maar het wordt nu niet zo gebruikt.

Analyse | de haven en haar omgeving in beeld

Toekomstbeeld | visie

Visie is om Oude-Tonge een aantrekkelijke en sfeervolle kade te geven, waar het prettig vertoeven is. Dit geldt voor heel de kade, dus inclusief de verlengde kade van het project Handelskade.

Het Kaaiplein wordt aantrekkelijker gemaakt als verblijfs- en ontmoetingsplek aan de havenkom. Door de verbindingen vanaf het plein richting de Voorstraat en winkelcentrum Dabbehof te verbeteren wordt het plein nog meer dan nu het geval is het dorpsplein van Oude-Tonge.

Een bijzondere kwaliteit van Oude-Tonge is dat het dorpshart met het nieuwe waterfront direct grenst aan het groene havenkanaal en het open landschap van de Heerenpolder. Visie is om deze aantrekkelijke ligging beter te benutten door een fijnmaziger en aantrekkelijker recreatief padennetwerk aan te leggen. Daarnaast zet de visie in op het vergoten van de recreatieve waarde ter plaatse van het baaitje achter de golfbreker aan het begin van het havenkanaal.

Onderstaand worden de belangrijkste aspecten uit de visie nader beschreven:

Een aantrekkelijk Kaaiplein als dorpsplein

Om het Kaaiplein aantrekkelijker te maken als verblijfs- en ontmoetingsplein voor het dorp wordt het plein vergroot zodat het plein de havenkom als het ware omarmt.

Om de relatie tussen het plein en het water te verbeteren wordt de drukke weg die langs het water af loopt afgewaardeerd zodat de auto meer te gast is op het plein en voetgangers weer comfortabel langs het water kunnen lopen. Het Kaaiplein wordt vergroot zodat het de havenkom omarmt. Door de parkeerplaatsen hier anders te situeren ontstaat er ruimte om langs het water te lopen en bij het water te komen.

Het plein wordt aantrekkelijker gemaakt door op strategische plekken bomen of groen toe te voegen. Dit groen breekt het stenige karakter van het huidige plein enigszins en maakt het plein intiemer en daardoor prettiger als verblijfsplek.

Een sfeervolle en aantrekkelijke kade

Visie is om de kade over de gehele lengte, dus van de Heerendijk tot aan de oude waterkeringsluis ter hoogte van de Verbindingsweg, te ontwikkelen als één doorlopende en samenhangende kade dat tezamen het waterfront van Oude-Tonge vormt.

In beginsel is de kade autovrij, maar op plekken waar dat niet mogelijk is is autoverkeer te gast. De nieuwe Handelskade sluit qua sfeer en karakter aan op het historische dorpshart, dat betekent dat de nog te ontwikkelen nieuwbouw qua maat, schaal en karakter enigszins aansluit op de (historische) bebouwing in het dorpshart.

Om het stenige en lineaire karakter van de nieuwe Handelskade

enigszins te breken worden er op gezette plekken bomen toegevoegd op de kade. Omdat bij een kade boten horen maakt de visie het mogelijk om boten aan te leggen over de gehele lengte van de Handelskade.

Een recreatief ontsloten ommeland

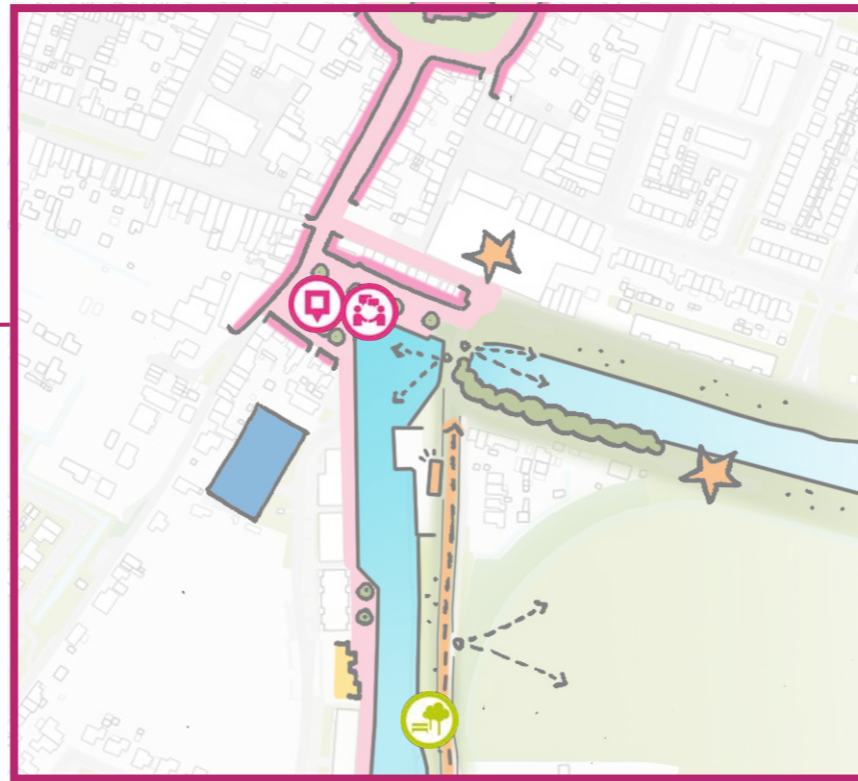
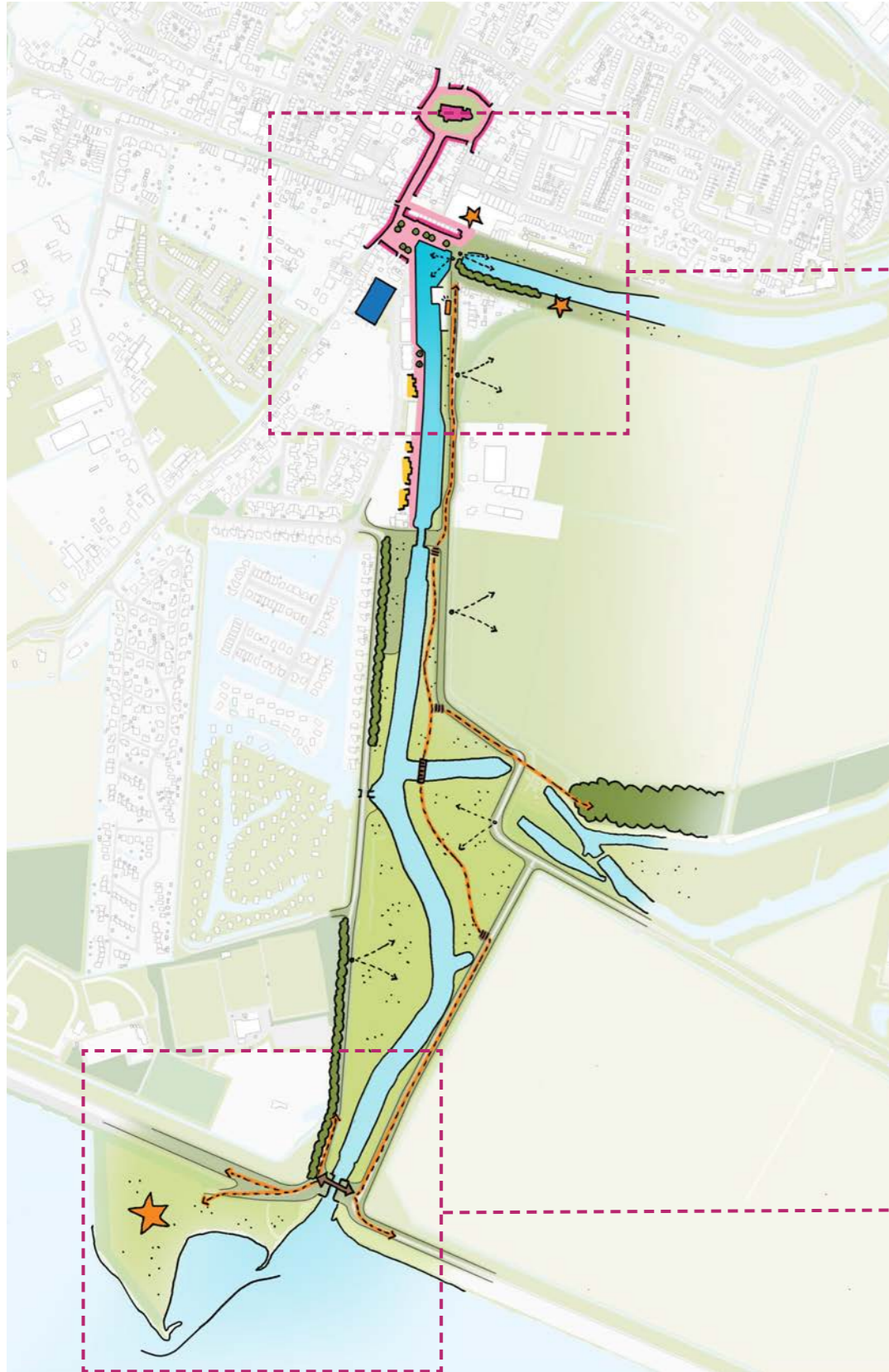
Om het recreatief aantrekkelijke landschap rondom het havenkanaal, de Groote Kreek en de buitendijkse Krammer beter te ontsluiten wordt het padennetwerk uitgebreid.

Er wordt een laarzenpad aangelegd over de kruin van de Heerendijk. Deze route biedt een fraai uitzicht over de Kaai en het historische dorp en takt later aan op het bestaande wandelpadennetwerk langs de Groote Kreek. Een deel van de route loopt buitendijks als laarzenpad. Op deze manier kan autovrij gewandeld worden van dorpshart naar de Krammerse Slikken van Flakkee.

Het fietsroutenetwerk wordt fijnmaziger door een nieuwe oversteek (bijvoorbeeld een rolbrug) over de waterkeringsluis te maken die weerszijden van het havenkanaal met elkaar verbindt. Door het pad over de Zuiderlandschedijk weer toegankelijk te maken voor fiets- en wandelverkeer wordt het weer mogelijk om over de dijk te fietsen met uitzicht over de Krammer.

De ligging aan de Krammer wordt benut door het baaitje in bij het begin van het havenkanaal nieuw leven in te blazen als verblijfsrecreatiepunt. Deze plek biedt namelijk een fraai uitzicht over de Krammer en is bij uitstrek de plek waar de bezoeker bij het water kan komen. Dit gegeven willen we benutten door hier een lig- en picknickweide en/of camperplaatsen aan te leggen. Ook is dit een geschikte plek voor horeca.

Toekomstbeeld | bouwstenen

Om de visie te realiseren is een aantal bouwstenen te benoemen:

- herinrichting van de Kaai tot een attractief verblijfs- en ontmoetingsplein aan het water waar de auto te gast is;
- het vergroenen van het plein en de gehele kade;
- het recreatieve routenetwerk verbeteren door op de Heerendijk en een laarzenpad aan te leggen en door een nieuwe verbinding (bijvoorbeeld een rolbrug) te maken over de waterkeringslus;
- een verblijfsrecreatiepunt bij het baaitje aan de Krammer (lig- en picknickweide, horeca, camperplaatsen).

Deze bouwstenen vormen input voor de ontwerpvarianten.

laarzenpad over de dijk

Uitwerking Kaaiplein | een autoluw plein rondom de havenkom met groenelementen

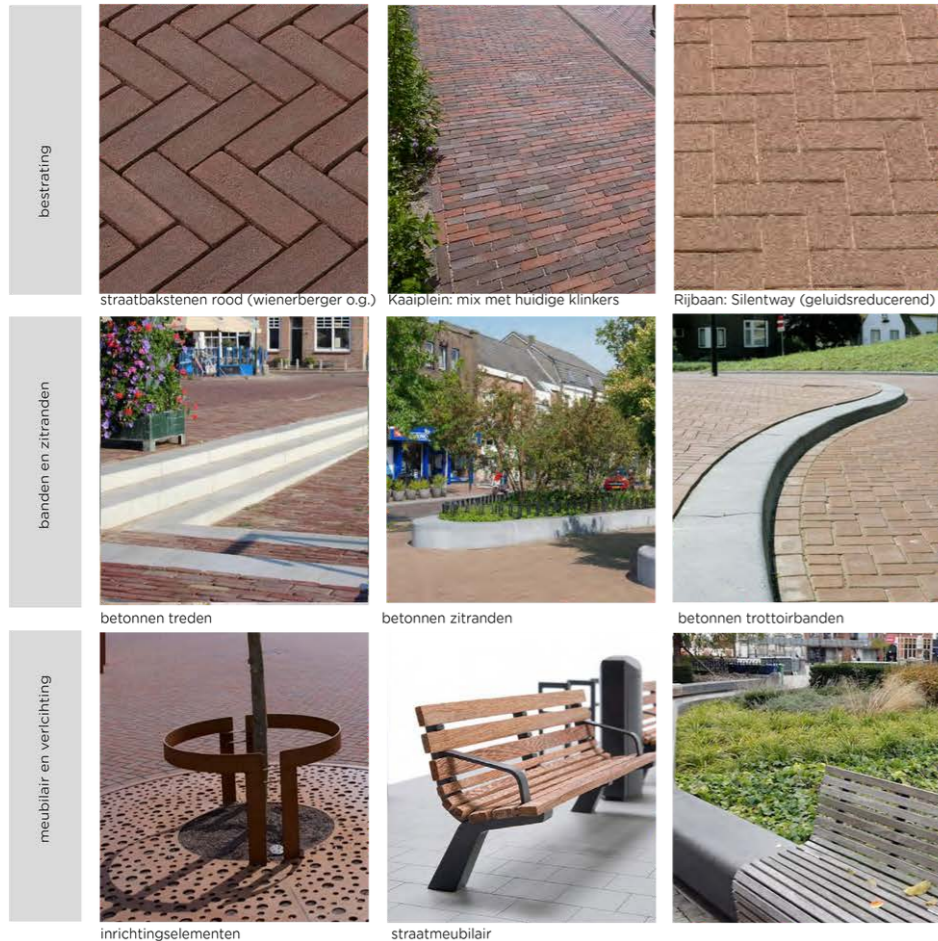
In opdracht van de gemeente in een centrumvisie opgesteld voor Oude Tonge.

In deze centrumvisie is een schetsvoorstel opgenomen voor de herinrichting van het Kaaiplein. Het Kaaiplein wordt in dit schetsvoorstel vergroot door het deel van de Kaai dat op het einde van het havenkanaal ligt te betrekken bij het plein.

Om de verblijfskwaliteit te verhogen is het aantal parkeerplaatsen verminderd. De ruimte die hierdoor ontstaat is benut om een deel van het plein te verlagen zodat de bezoeker hier bij het water kan komen. Er worden zitelementen toegevoegd vanwaar een fraai uitzicht is over de lengte van het kanaal.

Om het plein te vergroenen zijn groene eilanden toegevoegd op het plein. Deze groenelementen maken het plein intiemer en doordat de randen geschikt zijn om op te zitten neemt de verblijfskwaliteit op het plein ook toe.

bron: Centrumvisie Oude-Tonge. Opgesteld door od205, in opdracht van de gemeente

LOS • ruimte maak je samen

LOS • ruimte maak je samen

Nieuwe Linie 1-3, 5264 PJ Vught

Telefoon: 073 - 7113770

info@losruimte.nl

www.losruimte.nl